

Guðspekifjelagið og kenningarnar um lífið eftir dauðann.

I.

Guðspekifjelinu hjer óska jeg þess besta sem unt er, en það er, að því megi auðnast að verða sem mest með sannleikanum og sem minst á móti honum. Og þess vegna verð jeg að óska þess, að fjelaginu verði sem allraminst ágengt með að fá fólkið til að trúna á kenningar þær, sem það flytur um lífið eftir dauðann. Því að með þeim kenningum er fjelagið á móti sannleikanum. Þessi aðalkenning guðspekinnar að menn fæðist aftur og aftur hjer á jörðu, er röng. Í rauninni er það í augum uppi, að ef menn hefðu illað áður, þá væri það alvanalegt að muna talsvert úr sínu fyrra lífi, en hitt undantekning, að muna ekkert. En nú er þetta á hinu veginn, eins og kunnugt er, og auðvelt að skýra hvernig hinar sjaldgæfu endurminningar úr fyrri lífi — sem virðast vera — eru tilkominar. Ætla jeg ekki að endurtaka hjer það sem um þetta efni ma lesa í bók minni, Ennýal, og hverjum þeim nægir til skilnings á þessu máli, er sannleikann metur svo mikils, að hann óski eftir skilningi. Það virðist líka í augum uppi, að það getur ekki orðið neitt rjettlæti úr því, að menn fæðist og lífi hjer á jörðu

aftur og aftur. Aftur á móti er lítt augljóst, að ef framlif vort. — lífið eftir dauðann — verður innan um fólk, sem er gagnlíkt sjálfum oss að innræti — og það er á þá leið sem sannleikurinn er — þá munum vjer í sambúð við það, fá að reyna einmitt slíkt atlæti sem vjer höfum öðrum sýnt.

Og vitanlega er lífið eftir dauðann líkamlegt, og ekki neitt líf í ósýnilegum heimi. Kenning kirkjunnar um *resurrectio carnis* (og einkum ef vjer þýðum það: *endursköpun líkamans*). hefir mjög þýðingarmikinn sannleika að geyma, þó að sá sannleikur sje þar miklum misskilningi blandinn, eins og mjög vill verða, þar sem um trúar- eða dultrúarkenningar er að ræða.

II.

Firra er það sem stundum má sjá haldið fram, að á sama megi standa, hvað sje kent um lífið eftir dauðann, vegna þess að um þau efni geti enginn vitað neitt.

Mjög mikið er til af fróðleik um lífið eftir dauðann, sem talinn er vera frá framlíðnum. Og ef vjer tökum nógu vísindalega á

þeim fróðleik, þá verður árangurinn örugg vitneskja um það, hvernig lífinu eftir dauðann er í verulegum atriðum hátt- að. — Það kemur til dæmis svo greinilega í ljós, að þar verður engum skynsamlegum efasemdum við komið, að lífið eftir dauðann er beint framhald af lífi voru hjer á jörðu; eða með öðrum orðum, líkamlegt líf á einhverri jarðstjörnu. Og, að segja að slíkt sje ekki annað en getgátur einar, er vanþekkingarhjal og ekkert annað. Samhengi þetta, kontinuitet, er í nánasta samræmi við alt sem vísindaleg rannsókn hefir leitt í

ljós um eðli lífsins og heimsins. Framlífsfræðin er, að verulegu leyti þáttur í náttúrufræði, og naskyld þeim þáttunum sem fást við vöxt og endurvöxt líkamans, og framhald líftegundanna í nýum einstaklingum. En framlífsfræðin er sú grein náttúruvísindanna sem áhrifameiri mun verða til að bæta lífið hjer á jörðu en nokkur önnur hefir verið. En einfóm trú vanþekkingarblandin og þessvegna mjög margvísleg, á að til sje líf eftir dauðann, hefir ekki mikil áhrif í þá átt, eins og mönnum verður auðveldlega ljóst ef þeir vilja muna eftir því, að þá trú hefir ált mannkyn haft í hundruð þúsund ár og jafnvel lengur.

21. mars. 1934.

Helgi Pjeturss.

Athugasemd.

Í greininni „Útvarpið og tónlist“ hafði misprentast þeirra vjel fyrir þeirri vjel. Ofmelt var það að söngleikurinn Rigoletto sje hálfleiðinlegur, en hann kemst þó ekki í hálfkvisti við Aida, eftir sama tónskáld.

H. P.

Mbl. 27 mars 1934